

Єднаймося в Просвіті!

Ніхто нам не збудує держави, коли ми її самі не збудуємо, і ніхто з нас не зробить нації, коли ми самі нацією не схочемо бути.

В'ячеслав ЛИПИНСЬКИЙ

8 (686)
22 лютого
2018 р.

Тижневик «Галицька Просвіта» * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Ірина Галаса * Друк – КП фірма «ЛІК» * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського, 18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (0342) 53-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 2600729127 в ПАТ «АКБ Львів» МФО 325268, код 36117309. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ДИВИСЬ У КОРИНЬ

Дивні діяння нашої влади. Ще недавно Генпрокурор показував кіно, як лідер Руху нових сил Михайло Саакашвілі нібито домовляється телефоном із Курченком, партнером колишнього Президента, про фінансування, навіть називається конкретна сума у півмільйона зелених. У цій справі опозиціонера навіть затримували, викликали на допити, у суді намагалися визначити міру запобіжного утримання, тим більше, що його ще мали допитувати й у справі розстрілів на Майдані.

А тут ні сіло, ні впало, трах-бах, чоловіка виволокли із-за обіднього столу і вертольотом доставили в аеропорт, заштовхали у приватний літак і відправили в іншу країну. «Операція реадмісія», себто звідки прибув, туди і повернули, пройшла успішно. Ось і постає запитання: а як тепер буде зі справою про гроші Курченка?.. Чи її закриють, чи Саакашвілі оголосять у міжнародний розшук, зрештою він нібито мав би свідчити і про якихось міфічних грузинських снайперів на Майдані. А може, і розмови жодної не було, й у стрільців якийсь не дуже віриться. І все це шито білими нитками. А щоб Саакашвілі не муляв болючу тему відставки Порошенка, ухвалення обіцяних законів про зняття депутатської недоторканості, виборчого кодексу, імпичменту Президента, про Антикорупційний суд, його і відправили в Європу. Хоч могли б і в Грузію. Та напевно та, навіть його, нібито засудженого заочно на три роки, приймати не хотіла. Але це з галузі конспірології.

І чи зауважили ви, читачу, як наче за командою тема Саакашвілі і його соратників, Руху нових сил і його акцій враз зникла з телеящиків. Її ще висвітлюють, здається, лише два, напевно, невідконтрольні чи не куплених владою – «ЗІК» та «24-ий». Скажімо, протестна хода у Києві 18 лютого мала лише кілька телеефірів. Та й то у коментарях ішлося про негатив, мовляв, зібралось лише чи то три, чи то п'ять тисяч протестувальників, отже, людям відставка Президента не пече.

Як на мене, апробуються нові технології – замовчування, ігнорування особистостей і проблем. А ще «вождь всіх народів» свого часу стверджував: немає людини – нема проблеми. Правда, він розумів і робив це у буквальному розумінні слова. У наш час, якщо того чи іншого політика люди не бачать на телеефірах, не чують їх по радіо, немає згадки в соцмережах, вони просто випадають із гри. Тому не можу сприйняти твердження позафракційного депутата Віктора Чумака, висловлене днями на політшоу, що на майбутніх виборах буде змагання особистостей.

Могло б так і статися за умови ухвалення нового виборчого кодексу, який мав би заборонити політичну рекламу у ЗМІ і зобов'язати претендентів на найвищі посади в державі протистояти одне одному у відкритих дискусіях, як це, скажімо, роблять у США. Інакше нам знову підсунуть kota в мішку чи поставлять перед дилемою: із двох лих вибрати менше.

А що виборча кампанія вже почалася, сумніватися не доводиться. Як стверджував один із розумних, дивись у коринь. Політики й урядовці змінюють риторику. Розуміючи, що хвастощі успіхами реформ і покращенням покращення викликають лише роздратування, вони обережно визнають, що «не все» вдалося зробити. Навіть прем'єр В. Гройсман уже без бравати, а з прикрістю визнає, що життя громадян не поліпшується, що жити по-новому ніяк не вдається. А під час покладання квітів на Інститутській у час вшанування Героїв Небесної сотні, коли йому і Голові Верховної Ради присутні кричали «Ганьба!» за досі не розслідувані злочини, він лише спромігся сказати, що це некультурно, що так «діє меншість». Але з таким темпом реформування країни як сьогодні, влада може дочекатися і «більшості» на Майдані. Як у 2014-му.

Богдан ВІВЧАР

ПОДВИГ І ПАМ'ЯТЬ

СЕБЕ ВІДДАЛИ БАТЬКІВЩИНІ

ПРИКАРПАТТЯ ВШАНУВАЛО ПАМ'ЯТЬ ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ
У ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ МАЙДАНУ

У Івано-Франківську у День Героїв Небесної сотні пройшла смолоскипна пам'ятна хода з Вічевого майдану до Меморіального скверу. Її учасники поклали квіти й запалені свічки до могили Героя України Романа Гурика, Героїв російсько-української війни, піднесли молитву за загиблих, згадали ті події на вічу.

Перед тим на Вічевому майдані івано-франківці згадували майданівців, читаючи поезію на барикадах.

Вечір-реквієм «Вони загинули за нас» на вшанування Героїв Небесної сотні та загиблих оборонців України відбувся у НД «Просвіта». Згадати і вклонитись тим, хто життя, серце і душу віддав для добра і щастя Батьківщини, прийшли сотні вихованців Івано-Франківського фізико-технічного ліцею-інтернату зі своїм керівником Мирославом Янишівським. Перед початком учасники ознайомились із виставкою речей із Майдану, яку організував Юрій Гудчак.

Звучить «Ще не вмерла...»

Ви прийшли у місце, де у тривожні дні Революції гідності знаходився штаб противу. Так само тут, у «Просвіті», збирались протесту-

вальники, звідсіля вони відправлялись на Івано-Франківський і Київський майдани, – нагадав присутнім відповідальний секретар ОО ВУТ «Просвіта» Михайло Січка. – Це був великий час, моральний і політичний здвиг народу. Саме на Майдані утвердилось гасло «Слава Україні! – Героям слава!» А усвідомлення гідності – моральним імперативом...

Укладачка збірки поезій Майдану «А сотню вже зустріли небеса...» Михайлина Боднар розповіла про тогочасні революційні події, які поетично одухотворювали людей, і прочитала кілька поезій.

(Чит. 2 стор.)

ПОДІЯ

ВІДРОДЖЕННЯ ІМЕНІ, ДУХУ, ЧИНУ

Мисливець Григорій Опацький, який приїхав у Ягільницю на Тернопіль, випадково натрапив на лисячу нору. За долю секунди лис уже вислизав із ціпких рук. Лис опирався, пружинив хвостом, дер лапами землю... На траву разом із грудками землі впала людська кістка... То було у червні 2017 року. А у жовтні львівські експедитори відкрили поховання 60 людей. Це були в'язні Чортківської тюрми, жертви нацистів, розстріляні за участь у національно-визвольній боротьбі. Впізнали з усіх тільки одного, котрий упав в яму останнім, перед тим висповідавши побратимів під стінами в'язниці. Отця впізнали за молитовником, підписаним «П. Витвицький», а в ньому – мініатюрний тризубець і два медальйони: з образом Гошівської Богородиці та написом «Член братства».

СВЯЩЕНСТВО: ІСТОРІЯ У СПОГАДАХ

Павло Витвицький був третім із восьми синів Степана та Софії Витвицьких. Родина була освіченою і показовою, з непохитними переконаннями та цінностями. Вдома під образами лежали поруч Біблія і «Кобзар». Зимовими зимними вечорами родина збиралась для читання, молитви та змістовних розмов. Після зруйнування школи, Павло приватно навчався у витвицького вчителя Михайла Волковецького, який, окрім всього, був головою читальні «Просвіти». Отримавши добрі знання, Павло вступив спершу до гімназії, де, ймовірно, і став членом юнацької спілки ОУН, згодом продовжив навчання у Львівській та Станіславській духовних семінаріях. 17 червня 1935 року Павло Витвицький рукоположений єпископом на священника, прийняв celibat і відслужив свою першу Літургію у рідній сільській церкві.

Степан ЯНКОВСЬКИЙ, перший голова Доліського РО «Просвіта»:

«Я був чотирирічним хлопчиком, коли о. Павло відправляв свою першу Службу Божу у Витвиці. Після служби усім присутнім парафіянам він роздавав образочки Матері Божої. Мама берегла його, а потім віддала мені, дорослому, і нагадала, що то цінний подарунок від отця. І я зберіг образок досі.

Родина Витвицьких унікальна. Не просто члени ОУН, а щось святе у плані цінностей. З Витвиці вийшло багато великих людей. Ми в боргу перед тими людьми, які творили культуру. А це більше, ніж патріотизм. Ми повинні відновити славу витвицької інтелігенції, згадавши історію, пам'ять і людей».

Мирослав ЯНИШІВСЬКИЙ, директор Івано-Франківського фізико-математичного ліцею, член Правління обласної «Просвіти»:

Родина Янишівських дружила з родиною Витвицьких. У Янишівських було шість хлопців і дві доньки, а у Витвицьких – вісім синів. Це була сім'я особливої внутрішньої культури. Ідеальні, овірані любов'ю стосунків між подружжям, між батьками і дітьми. Освічена родина, яка чи не єдина в селі передплачувала газети. Обидві родини працювали в «Просвіті». Брала участь у культурній роботі й подіях. Першу богословську літературу Павло Витвицький брав у сусідів Янишівських, серед яких були дяки. Родини влаштовували біблійні читання і це неабияк вплинуло на вибір Павлом священства. Під впливом родини Витвицьких і родини Янишівських вилася унаціонально-визвольну боротьбу. Син Степан теж вступив у духовну семінарію, але не встиг висвятитися, бо пішов в УПА.

«ПРОСВІТА»: ІСТОРІЯ У ВИХОВАННІ

Батьки гартували синів у національно-патріотичному дусі, чудово розуміючи всю небезпеку і для власного майбутнього. Спосіб життя, родинне виховання і наставництво сформували особистість Павла настільки, що іншим він бути не міг і не хотів. Парох Витвиці о. Микола Дерлиця, священство якого остаточно вплинуло на вибір Павла, був ініціатором заснування в селі читальні «Просвіти». Михайло Волковецький, вчитель, ерудит і наставник сільської молоді, що наполегливо виховував учнів національно-свідомими та непохитними в ідеалах, був головою читальні. А читальня на той час стала основним центром культурно-освітнього життя села. Просвітняни організовували походи для молоді, театралізовані вистави про козаччину, голодомор, історичні бої. А Павло, окрім творчого таланту, мав організаторський хист.

(Чит. 3 стор.)

ДУХОВНІ ЧУВАННЯ

ПРОЩЕННЯ – ДВЕРІ СПАСІННЯ

Почався Великий піст. А в Сиропусну неділю, яка ще називається Неділею прощення, Церква закликала вірних у цей святий час до боротьби проти гріхів, пристрастей і пороків у собі, проти зваб світу цього і невидимих сил зла – демонів. А починається ця важка боротьба щирим перепощенням ближніх за свої провини перед ними. Це є передумовою правильного початку нелегкої ходи в час святої чотирнадцятниці.

В цей же день читається Євангеліє від Матея, в якому Христос промовляє: «Коли ви прощатимете людям їхні провини, то й Отець ваш Небесний простить вам. А коли ви не будете прощати людям, то й Отець ваш Небесний не простить вам провин ваших».

Незбагнений і незрозумілий для нашого людського розуму Божий Суд, бо цими словами Господь сам ставить себе в залежність від людини, тобто стає заручником своїх слів. Отже, Він заручник нас, грішних, якщо прощаємо завдані нам кривди, то мусить простити і нам наші провини. Оскільки Він – сама Правда і слово Його – Істина, то без жодного сумніву все так і станеться, і ми будемо прощені. Та тільки це не одноразовий акт. Скільки б разів перед нами не провинився хтось, ми стільки ж разів маємо простити. Це підтверджує відповідь Христа на слова св. ап. Петра, який запитав Його: «Господи! Коли мій брат згрішить проти мене, скільки разів маю йому простити? Чи маю до сімох разів прощати?». Ісус промовив до нього: «Не кажу тобі: до сімох разів, але – до сорока раз по сім».

Звісно, мова йде не про конкретну кількість, а про постійну готовність завжди і всім прощати. А до цього ж у жодному разі ми не повинні в своєму серці тримати образи й гніватися на своїх кривдників, а мати жаль і співчуття до них. За наукою Христа все, що ми робимо ближнім: чи добре, чи зле – ми робимо самому Господу. Отже, кожен, хто робить зло нам, – робить його Христові. Чи не страшно бути кривдником самого Небесного Судді?

А коли вже щиро прощаємо ближнім за завдану нам кривду, то ніколи в майбутньому не припустимо про це згадувати ні їм, ні будь-кому іншому, ні навіть самим собі у своїй пам'яті. Інакше це буде гріх злопам'ятства і він свідчить про гріховний бруд у нашому серці.

Небо радіє наверненню грішників, про це свідчить сам Христос. Отже, святі ангели не байдужі й не бездіяльні, коли грішники відвертаються від гріха. Це вони – посланці Творця – надихають нас любити Бога і ближніх. А щире перепощення і взаємне вибачення – це і є двері на цю спасенну дорогу й ходу по ній.

Михайло МЕЛЬНИК, священник

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

СВЯТО «ПРОСВІТИ» У ГРИНІВЦЯХ

Теплою була зустріч просвітян з області

У минулому числі «Галицької Просвіти» ми повідомляли і запрошували на свято «Просвіти» у с. Гринівці Тлумацького району. Саме ним розпочався ювілейний тур із просвітянською програмою по селах і містах нашої області, присвячений 150-річчю «Просвіти».

Недільного дня після Святої Літургії у церкві мешканці поспішали в актову залу місцевої школи, бо клубу в селі немає. Та якби він і був, то напевно не опалився б, як і більшість сільських Народних домів. А школа – сучасна, з усіма зручностями, необхідною наочністю. На стіні в коридорі представлено тематичний стенд, присвячений 150-річчю «Просвіти». Всюди відчувається хазайновита рука дирекції школи (директор – О. Яців) та педколективу.

До свята в селі вона разом із вчительським колективом підготувала пісню про Гринівці. Нею та короваєм на вишитому рушнику і зустріли просвітян з області. Школі було подаровано бібліотеку з видань просвітянського видавництва, а присутнім у залі – тижневик «Галицької Просвіти», до якого увійшли матеріали з історії «Просвіти» села, про його славних людей у минулому і сьогодні, про внесок просвітян у державний розвиток краю, його захисників.

В цей день у залі було так багато людей, як ніколи, поділилась з нами директор школи. І ось прозвучали позивні свята, сповістивши про його початок. Організатор і ведуча, завідувачка куль-

турно-масової роботи обласної «Просвіти» Михайлина Боднар називає людей, яким просвітянська громада доручає покласти квіти до могили о. Зеновія Кисілевського – племінникові отця Зеновія Зеновію Завідовському та просвітянці, вчительці історії місцевої школи Мирославі Моздир. Саме під керівництвом батька отця Зеновія – Володимира – в далекому 1902 році був написаний лист-прохання до Високого Воеводства у Львові, щоб у Гринівцях відкрити читальню «Просвіти». Пізніше довгий час просвітянською справою не тільки у Гринівцях, а й у цілій окрузі активно займався його син о. Зеновій: будівництвом церкви, хати-читальні, яка ще донині збережена...

І як колись на його похорон у 1974 році йшли люди з навколишніх сіл, так і тепер на свято «Просвіти» у Гринівці прибули з сусідніх сіл. Серед них – голова просвітянського осередку с. Колінці Мирослава Камінська. А ще приємно було бачити керівництво Тлумацької ОТГ разом із просвітянською громадою села. Тут були присутні її голова Роман Круховський, його заступник Ігор Мандар, секретар Ігор Денькович, начальник відділу освіти та молодіжної політики і спорту, заступник голови районної «Просвіти» Наталія Мандар, методист відділу освіти, секретар районної «Просвіти»

Виступає жіночий ансамбль вчителів Гринівської школи

Оксана Соловій і, звичайно, її голова Галина Дзьоба. Всі вони розуміють, що надійним духовним джерелом послужила і служить «Просвіта», яка посіяла зерна добра, справедливості, високого патріотизму у серця наших дідів і батьків, які в такому ж дусі виховували своїх дітей та онуків – нинішніх будівничих незалежної України. Тож, як сказала на святі голова осередку «Просвіта» села Гринівці Галина Надкернична, всі ми родом із «Просвіти» і через 150 років примножимо її славні традиції.

Для святкового концерту були підібрані найкращі патріотичні номери у виконанні жіночих вокальних ансамблів «Смерічка», «Квіти ромену», «Чисті джерела», виконавців Руслани Денеги, Лесі Мельник, Ореста Турка, Андрія Фуштей, Анастасії Павлюк, Віталії Білоник, Ярослава Андрусика...

В «Просвіту» горнімо талант і добро, Складаймо в скарбничку – поборемо зло, Хай Бог береже нашу Матір святу «Просвіту» – колиску твою і мою.

Свято «Просвіти» в селі Гринівці закінчилось українськими народними танцями, піснями. Забавлялись довго, як колись наші батьки, коли було бідно, але весело!

Михайлина БОДНАР, завідувачка культурно-масової роботи обласної «Просвіти»

ПОДВИГ І ПАМ'ЯТЬ

СЕБЕ ВІДАДАЛИ БАТЬКІВЩИНІ

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

А бард Андрій Маврик заспівав пісню «Сніги, сніги...» Його пісенний роздум про революцію поетично продовжила Надія Гриців. Їй вторила «Піснею про «Майдан» Руслана Денега. Голова Івано-Франківської Спілки офіцерів України Ігор Гук поділився спогадами про триразове перебування на Київському майдані, охорону будівлі профспілок тривожними ночами, жертвність протестувальників з різних країв України. Саме про них солістка ЦНД Леся Мельник заспівала «Українські герої...»

І знову лунали вірші, спогадами і передчуттями майбутнього ділились просвітяни Євген Романишин, Зеновій Кияк, Богдан Шкодин. Зворушила всіх пісня, присвячена Герою України, нашому земляку Романові Гурику. І надихнула твором на слова Івана Франка «Оживемо, брати, оживем» Руслана Денега... І як спогад про всіх зворушливо завершила вечір-реквієм «Пливе кача...» У поклоні схилився ведучий Адрій Фуштей, тримаючи каску і запалену свічу...

Теодор ДРОВНИЧ

ДУХОВНІ ЧУВАННЯ

МОЛИЛИСЬ ЗА МИР

У ніч з 12 на 13 лютого 2018 року відбулися нічні чужання в селі Крилос, де вірні спільно з духовенством молились до Галицької чудотворної ікони Пресвятої Богородиці за мир в Україні.

Розпочалися чужання з великої вечірні, яку очолив преосвящений владика Йосафат (Мошич), єпископ Чернівецький, йому співслужили священнослужителі та настоятелі з Івано-Франківської духовної семінарії. Продовжилися моління вервицею до Богородиці та Хрестою дорогою, на якій прочани мали можливість, ступаючи від стації до стації, роздумувати над болісними подіями життя Ісуса Христа, які Він добровільно втерпів задля спасіння людського роду, інформує прес-служба Івано-Франківської архієпархії УГКЦ.

Згодом священники прочитали молитви на оздоровлення та благословляли прочан освяченим миром, а владика уділив своє архієрейське благословення покладанням рук. Описав духовник семінарії, о. Юрій Павлюк, виголошуючи духовні роздуми, застановився над важливістю бути терпеливими та милосердними до потреб ближніх у повсякденному житті.

Кульмінацією чужань стала Архієрейська Божественна Літургія.

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

ВІДЛУННЯ ТОГО БОЮ...

Українська громада в Норт Порті гідно відзначила сторіччя подвигу Героїв Крут.

Урочистості відбулись в Українському осередку ім. св. Андрія. Програма почалася внесенням американського і українського прапорів ветеранами 40-го посту під командування Ігоря Грюня. Американський гімн виконала Аня Рейнарович, а український – новостворений жіночий ансамбль.

Програму відкрила голова Громадського комітету Віра Боднарук і передала проведення святочної програми Неонілі Лехман.

Вірш «Крутянська пісня» Богдана Ігоря Антонича з почуттям виконала Леся Попель, а жіночий ансамбль під проводом Михайла Чапара виконав дві пісні: «Молитва за Героїв України» (слова Галини Кульчик, в якій єдиний 21-річний син загинув у бою на сході України 2014-го, музика Богдана Шиптура) та «Пам'яті Героїв Крут» (слова Павла Тичини, музика М. Степаненка).

Цікаво про Героїв Крут та історичні події того часу виголосив Петро Часто. Цей бій став для українського народу символом героїзму та самопожертви молодого покоління в боротьбі за Незалежність. Він утвердив УНР як суб'єкт міжнародного права у міжнародних відносинах.

А потім лунали вірші «Крути» М. Лавренка, учасника Крутянського бою, пісні «Ой, у лузі червона калина» та «Не пора...».

Програма закінчилася відео «Україна 21», у якому стверджується, що не марно згинули в минулому оборонці України. На їхньому подвигу постоля нові покоління, які відважно захищають Україну сьогодні.

Віра БОДНАРУК,

професор, голова Громадського комітету, Норт Порт, Флорида

ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ

ВОНИ У ЖИТТІ БУЛИ!..

Учора ми відзначили Міжнародний день рідної мови. У НД «Просвіта» відбулася творча зустріч молоді, духовенства, інтелігенції. Говорили про мову, згадували Івана Огієнка, який стверджував: **поки живе мова – житиме й народ як національність; приймали у просвітянські лави молодих. А ще вшановували Героїв Небесної сотні, які серед іншого стояли і впали, відстоюючи і рідну мову як фундамент державності. Урочисті заходи відбулися й у інших містах, селах, селищах краю. Ось про що говорив на такій зустрічі голова Коломийського МРТ «Просвіта», заслужений працівник освіти України Василь ГЛАГОЛЮК.**

Міжнародний день рідної мови був проголошений у листопаді 1999 року на Генеральній конференції ЮНЕСКО (це спеціалізована установа ООН з питань освіти, науки, культури).

Чому засноване це свято? Задумаймося. Сама його історія трагічна. Саме 21 лютого 1952 року загинуло п'ятеро студентів, які боролися за надання статусу державної рідній бенгальській мові у Пакистані.

Тоді на цю подію не відреагували у світі. Не прослідковували такі загрози мовам. Недостатньо про ті події була інформована громадськість світу. В Україні про цю подію взагалі не говорили, вона була в складі СРСР, де державною була російська.

За оцінками фахівців, із 6000 мов, які нині існують, більшість знаходиться під загрозою зникнення у найближчі десятиріччя. Тому і було привернуто увагу світової громадськості до цієї проблеми – необхідності захисту рідної мови і культури багатьох народів.

Уперше Міжнародний день рідної мови святкувався 21 лютого 2000 року в штаб-квартирі ЮНЕСКО в Парижі, вдруге – 2001 року в Афінах.

В Україні Міжнародний день рідної мови відзначається з 2002 року. Президент України підписав відповідне розпорядження.

За даними Всеукраїнського перепису населення, станом на 2001 рік кількість населення України становила 48 млн. 457 тис. осіб. Українську мову вважали рідною 67,5 відсотка населення, решта – частка інших мов.

Українська мова належить до найпопулярніших на планеті й бринить на всіх меридіанах у свідомості майже кожного сотого землянина. Її знають більше 60 мільйонів людей. У Європі тепер це одна з шести демографічно найпопулярніших мов. Серед 2500 мов світу, вона у першій тридцятці.

З-поміж 250 мов-лідерів, що рідні для 96 відсотків землян, українська на самому вершечку світу в клубі світових.

Страшний гріх мають перед українським народом поневолювачі, колонізатори, асимілятори та іже з ними, що впродовж багатьох століть цілеспрямовано руйнували життєве поле української нації: мову, культуру, духовність, витворюючи безбатьків, яничарів, які чинічно й несамовито разом із чужинцями розпинали і плондрували Україну.

Ганебна політика російщення, полонізації, мадаризації, румунізації, германізації, чехізації була спрямована на те, щоб отруїти українську національну свідомість, скалічити духовність, ментальність, нав'язати українцям комплекс меншовартості, неповноцінності та відчуття нездатності побудувати свою національну державу.

Але найжорстокіший, найнебезпечніший слід у психіці, моралі, вчинках, діях мільйонів українців залишили московсько-царські опричники і московсько-комуністичні інтернаціоналісти-інквізитори.

Українська мова – це, як писав відомий український патріот, один із творців українського націоналізму В'ячеслав Липинський, остання ознака українства.

Більше 460 заборон у вигляді різних циркулярів, постанов були спрямовані проти української мови. Протягом століть ці заборони, переслідування призвели до того, що «тривалий час серед багатьох українців українська мова не виконувала функцій рідної мови, якою думають, спілкуються в усіх сферах життя, мріють і снять, радіють і сумують» (наголошує доктор філ. наук, професор О. Пономарів).

Чи є загроза сьогодні нашій рідній українській мові?

Звичайно є!

Наші вороги діють більш витончено: через засоби масової інформації – більшість зосереджена в їхніх руках,

ПОДІЯ

ВІДРОДЖЕННЯ ІМЕНІ, ДУХУ, ЧИНУ

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)
«Найбільше вражала у Павла безапеляційна справедливість, для нього не існувало напів-правди, що найнебезпечніше для суспільства, здавалося, що необхідно обійти деякі «ями», але у Павла була своя відповідь: у кожного своя стежка до Бога і її треба пройти, як належить християнинові, – без викрутасів і лукавства».*

Радянсько-німецька війна мобілізувала іншу боротьбу – національно-визвольну, проголошену 30 червня 1941 року Актом відновлення Української Держави. На той час о. Павло був парохом у с. Жаб'є (Верховина), і з нагоди початку боротьби відправив Службу Божу у своїй парафії, а його батько доповідав про останні події на зборах селян у Витвиці.

З того моменту розпочалися арешти і репресії причетних до ОУН.

В неділю 12 лютого 1941 року в дім о. Павла прийшли єстапівці. Отець простягнув руки для кайданок і більше в село не повернувся...

Отець Вітольд ЛЕВИЦЬКИЙ:
«Павло Витвицький приніс себе в жертву Богу і народу. Його жертва заставляє нас думати про боротьбу зі злом. Як той лис, та тварина стали вказівкою, Божим знаком щоб відновити правду і справедливість, так Його молитва – вказівка як молитися жертвою заради миру у всьому світі».

ПРОСВІТА: ПРОЕКЦІЯ В СУЧАСНІСТЬ
77 довгих років історія села і «Просвіти» замотувалася у тугий вузол через відсутність відомостей і свідчень, через боязнь перед правдою і відсутність правди. В той час виростало покоління, яке повинно було безперервно проживати перипетії історії свого часу і при тому з-поміж накопиченого збіжжя відбирати добірну, підтверджену батьками-дідами залюкану правду.

15 лютого 2018 року школа с. Витвиця збирала громаду села та просвітан області, щоб пригадати, пом'янути й повернути втрачене. Голова долиньської районної «Просвіти» Катерина Тусик і голова витвицького просвітанського осередку Степан Штурмак організували вечір-спомин славного земляку та всій шанованій великій родині Витвицьких.

Сільська «Просвіта» повернула свій статус громадсько-культурного центру життя тепер вже Витвицької ОТГ. Священик, голова громади, влада, вчителі, молодь, активна громада об'єд-

нали зусилля у спільних прагненнях та цілях. В листопаді минулого року делегація на чолі з парохом церкви о. Петром вирушила до Чорткова, де відбулося перепоховання тлінних останків о. Павла Витвицького на чортківському цвинтарі. Літня місцева жителька, поетеса, письменниця Катерина Бандра, яка віднедавна взялася у формі художньої прози та спогадів писати історію села, теж була учасницею делегації і прихопила з могили Отця грудочку землі, привізши з собою відновлену пам'ять про рідну селові людину. Вчитель української мови Степанія Лаврович з приводу своєї участі у перепохованні написала глибоку поезію, де переповіла всю історію страшної втрати і не менш страшної знахідки.

Отець Петро ЄВЧУК:

«Я давно і постійно молився, думав, говорив, що напевно таке славне село мало б народити і свого мученика. І видається, що мої сподівання здійснюються. Бо жертвність, мучеництво, самопожертва отця Витвицького заслуговують такого найвищого визнання. Ймовірно, колись отця Павла віднесуть до когорти мучеників, адже перепохованням ним євреїв від нацистів і його духовно-мученицький подвиг перед стратою не може залишитися неоплаченим ні людьми, ні Господом».

Микола ШИПОР, голова Витвицької ОТГ:

«Родина Витвицьких – приклад самовідданої любові до людей і до Батьківщини. Я закликаю до уподібнення цим людям, бо любов до України – це дія, щоденна праця на громадських засадах. Їхній син Павло – мученик, бо переполював євреїв і йшов на вірну смерть. Я подбаю, щоб площу чи вулицю в центрі села було названо в честь родини Витвицьких».

Михайло СІЧКА, в. о. голови обласної «Просвіти», уродженець с. Витвиця:

«Витвиця – місце сили, місце народження і становлення великих родин.

І дуже символічно, що «Просвіту» формували і воздвигували такі люди, як о. Павло, котрий, повернувшись через десятиліття, повертає значимість просвітанської роботи задля об'єднання громади і для спільної праці на благо України і свого села. Нам залишається брати приклад і наслідувати подібні цілі. Стати людьми, на яких будуть рівнятися наші наступники».

Виступає почесний голова РО «Просвіта» Степан Янковський

І справді, йдеться про те, що Витвиця – одне з небагатьох місць, здатних породити духовно багатих і сильних людей. Місце, де назавжди вкорінюється пам'ять поколінь, передаються з роду в рід духовні й моральні не осквернені цінності. А роди ці розгалужені, розкинені паростками і знову вкорінені. Бо Витвиця – то вербна галузка, вітка освяченого родинного дерева. Це одне з сіл, яке не занепадає і не вироджується. Сюди повертаються, залишаються і продовжують справи своїх батьків.

Тішити, що Витвицький осередок «Просвіти» відродився, як би пафосно це не звучало. Тихою щоденною працею, а потім гарним підсумком, як от нещодавній вечір пам'яті, активні люди підтримують те, що зараз варте уваги й утвердження. Якраз «Просвіта» зі своїми незмінними ідеалами, але новітніми викликами та способами дій повинна знову згуртувати навколо себе ініціативних, мудрих патріотів та інтелігенцію. Голова осередку, вчитель історії та невимовно активний чоловік Степан Штурмак гордий з того, що є перспектива у роботі й розвитку. З'явилися напрацювання та проекти, з'явилася команда. Управління культури Витвицької ОТГ на чолі з Віталієм Кульпою, який, до того ж, є керівником ГО «Сонячна Січ» готове співпрацювати і сприяти всім вартим уваги ініціативам. Обласна «Просвіта» завжди радо підтримує роботу активних осередків і надає допомогу у вирішенні проблемних моментів на рівні області у межах своєї компетенції та можливостей.

Вечір пам'яті, присвячений о. Павлу Витвицькому став певним підсумком історико-просвітанської роботи всієї громади. Їм на правду вартує гордитися історією, людьми і привабливими можливостями. А «Просвіта» стане міцним фундаментом для всіх, хто горить у вчинках показати наступникам правдиву історію села і України, своїх людей, які творили ту історію, і всіх, ким зараз можемо гордитися і наслідувати.

Ольга БОЙЧУК,
Долинський район
*Губка І. Дорогою боротьби.
– Львів: ПТБФ «Афіша», 2008.

ДОКУМЕНТИ СВІДЧАТЬ

(Продовження. Поч. в № 6,7)

Кінець липня 1943 р. «Німаки з поляками в числі 50 осіб приїхали до села Гумнище з Берестечка, спалили 14 господарств. Населення все втікло... поляки в тих хатах, де не горіло, били вікна й руйнували все... На колонію Романівка напало німців і поляків 50 осіб. Награбували худоби. Місцева самооборона дала їм відсіч і вони відійшли, залишивши заграбоване».

«Польська справа на терені ЗУЗ стає щораз серйознішою проблемою. В сучасну пору західноукраїнські землі є виставлені на небезпеку нової, нині ще прихованої, колонізації... сюди

це одинока всеукраїнська сила, що є запорукою оборони населення. Помагайте їй».

Серпень 1943 р. ЗАКЛИК УПА ДО ПОЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ БОРОТИСЯ ПРОТИ НІМЕЦЬКИХ ТА РАДЯНСЬКИХ ОКУПАНТІВ: «...Спільна доля, яка злучила нас сьогодні, і наша спільна боротьба проти загарбників, Берліна і Москви, за власні держави, вимагають порозуміння обох народів. Український народ є завжди готовий до такого порозуміння. Ми не маємо ворожих намірів по відношенню до польського народу і не хочемо ані одної п'яді польської землі».

ХТО КОМУ ВИНЕН

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ СТОСУНКИ НА ДОЛИНщині

В 1942–1947 роках У КОНТЕКСТІ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ПОДІЙ

суне щораз то більше польських урядовців і технічно-інженерських сил, бюрових працівників з метою поширити «стан посядання». Як уже звітано, польський елемент обсів за недовгий час минулої зими і весни всі важливіші ресурси державної адміністрації, транспорту, комунікації й зв'язку, фінансів та господарства...»

Серпень 1943 р. «Переселено з округи Замостя – 2 волості, з округи Томашів – 6 волостей, з округи Грубешів 1 волость... На Томашівщині переселення закінчилося на початку серпня 1943 р., загальною виселено 18 волостей... По приїзду переселенців на опорожнені поляками колонії вже першої ночі нападають на них польські банди, заявляють, щоб забиралися, звідкіль прийшли. Ці останні не мають куди вертатися, їздять з місяця до місяця, мов цигани шукають собі будь-якого пристановища... В світлі протиукраїнської боротьби, визнають нарешті німці наявність польсько-українського антагонізму, мобілізують собі на поміч відділи польської поліції, яка своїми жорстокостями у відношенні до українського населення далеко перевищує німців... В с. Худоболтові поляки запалили 2 будинки, вбили 2 людей. Переїзжаючи в цьому часі, німці-фронтовики, зауваживши вогонь, почали розпитувати місцеве населення, хто це і що палить. Люди відповіли, що це поляки палять українців. Тоді німці звернулися до поляків, які прохали випадувати шостою, з питанням, чому вони так роблять, поляки відповіли, що це роблять не вони, а українські партизани. Тоді німці вдруجه звернулися до селян, хто властиво палить будинки. Селяни відповіли, що це палять ті поляки, з якими вони розмовляли. Тоді німці відібрали від поляків зброю і відвезли їх в напрямку на Володимир... Останньо, у зв'язку з німецьким ставленням до них, ляхи втратили надію на краще майбутнє».

Літо 1943 р.
ЗВЕРНЕННЯ ПРОВІДУ ОУН ДО ПОЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ: «За те, що далі нападаєте, палите, грабуєте українське населення, відповідаємо збройною обороною! Б'ємо тільки бандитів-грабіжників. Проти польського народу ми не ведемо боротьби, а навпаки хочемо йти з ним в одному фронті проти більшовицьких загарбників за здобуття самостійних і незалежних держав».

Липень 1943 р. «Між поляками помітне почасне хвилювання та розбиття думок. В останньому часі не видно у них одностайної лінії в роботі проти нас... Польське простолюддя починає вірити в можливість повстання Української Держави й такою поговоркою послуговуються».

Серпень 1943 р.
ЗВЕРНЕННЯ ПРОВІДУ ОУН ДО УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ: «Вже вся Україна горить вогнем народного гніву, вже розпочалася збройна боротьба в ім'я своєї оборони... тому творить свою власну військову силу для своєї оборони. Хто живий, хто може носити зброю – хай бере її і вступає в УПА... –

Жовтень 1943 р. «Поляки виступають як: 1. німецькі виступники, 2. червоні партизани, 3. незалежна збройна сила. Фактом є, що ці три групи мають зі собою спільну мову... Вважаю політично доцільним звернутися до компетентних чинників із внеском про ревізію нашого відношення до поляків і дорогою перетрактації з польськими провідниками відірвати їх від німців і більшовиків, що позбавило б одних і других поважної кількості живої сили... Скрутне положення поляків під сучасну пору дає підставу думати про успіх такого потягнення».

27 жовтня 1943 р.
НАКАЗ КРАЙОВОГО ПРОВІДУ ОУН ПРО ПРИПИНЕННЯ АНТИ-ПОЛЬСЬКИХ АКЦІЙ: «Категорично припинити всі проти польської виступи й акції, що являються відхиленням від політичної лінії Організації та... посилюють проти нас другорядний фронт боротьби...»

22 грудня 1943 р. «Під час нападу червоних з ляхами на село Майдан забито 14 осіб цивільного населення».

Весна 1944 р. «В прекрасних колісах українських холмських селх бовваніють серед згарищ осмалені димари, в повітрі ще висить чад спалених людських трупів, спаленої худоби, чорніють порозривані гранатами пащі пивниці, сховищі, що тремтять, здається, передсмертний крик мордованих жінок, старих, дітей... Це далеко не повний образ холмської землі з березня, квітня, травня цього року – образ роботи розгістеризованих польських шовіністів, що на згарищах українських сіл, на трупах невинно мордованих українських жінок і дітей задумують будувати «Великопольщу»... тільки в одному Сагані вбито 227 осіб, у Ласкові 186, у Бересті 160, у Шиховичах 137. Загалом спалено 36 сіл, замордовано 875 осіб».

ЗВЕРНЕННЯ ХОЛМСЬКОЇ РАДИ ДО ЄПІСКОПІВ СВІТУ З ПРИВОДУ ЗНИЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ ДО ВСІХ ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ

Рятуйте нас від польського мордування!

Увесь світ не забув ще страшного переступу, як у 1937 р. з наказу польської влади 151 православна церква на Холмщині й Підляшші були варварсько поруйновані й попалені. 153 силою обернені на католицькі костели. Світ здригнувся від цього нечуваного в історії польського варварства. А тепер знову проводиться це саме руйнування поляками недобитої православної віри, але ще в більших розмірах... спокон віків Холмщину й Підляшшя населяє православна українська людність. Поляків було тут спочатком зовсім мало, але польський уряд силою зробив так, що з часом православна людність опинилася тут у меншості... Те, що православне населення Холмщини домагається повернення своїх рідних, від віків православних церков, неправдою силою від нього забраних в 1937 р. бувшим польським урядом, не може бути назване виступом проти поляків...»

Дарія БІБИК, краєзнавець (Далі буде)

У НД «ПРОСВІТА»

МЕЛОДІЯ ДВОХ СЕРДЕЦЬ

Святково прибраний зал, столи, накриті білими скатертинами, на яких – гілочки зелені з валентинками, горять свічки, у вазах печиво, цукерки...

Так цього романтичного вечора «Мелодія двох сердець» виглядала велика зала «Просвіти». Дівчата і жінки у вечірніх сукнях, юнаки і чоловіки у святкових костюмах.

І ось двоє ведучих: Юлія Данилюк і Михайло Колковський беруться за руки, виходять на сцену:

*Блукає вечір таємничий
І заглядає у вікно:
Давай запалим наші свічі,
На стіл поставимо вино...*

І полинула ніжна мелодійна пісня «Я і ти» у виконанні дуету «Гордій».

*Чи я люблю тебе, чи ні –
Така в душі мої загадка...
Про неї всі мої пісні,
Та тільки в сні була розгадка...*

На подіумі з'являється заслужена артистка України Світлана Суховій. Звучать хвилюючі мелодії про найсвітліше людське почуття. Захоплено слухають пісню «Є у долі при-

чал» у виконанні Людмили Буліченко та Ореста Турка із НД «Просвіта».

Інколи буває, що двоє люблять одне одного, та розлучаються. Ці пари знову знайшли себе на наших просвітанських вечорах відпочинку «Комуза...». І закружляли у вальс таких от п'ятнадцять пар...

*Чуєш, це соловей на калині
Своїм співом запрошує нас,
Тож давай потанцюємо нині
Наш колись незакінчений вальс.*

А хто з нас не захоплюється чарівною поезією про кохання, під загадковим мерехтінням зірок не мріє її читати коханій людині. Редактора журналу «Перевал», поета, який багато своїх рядків присвятив цим прекрасним почуттям Ярослава Ткачівського теж було запрошено до слова. До речі, прийшов на романтичний вечір зі своєю дружиною, як і голова Спілки письменників області Євген Баран.

Приємно було бачити в залі й композитора, викладача хороших дисциплін Мирослава Пас-

тернака разом із дружиною. Присутнім у залі він дарував свою пісню «Очєнята, мов очини». На слова Ярослава Ткачівського, музику Мирослава Пастернака музичний дарунок «Коли цвітуть серця» виконала Анна Якубовська. Хоч більшість присутніх узагалі були люди поважного віку, як кажуть, любові всі роки підвладні, та все ж удосталось було і молоді з Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, з Національного медичного університету, Клубу обдарованої молоді ОНД «Просвіта», музичної школи № 1, ЗОШ № 25, які теж представляли свої веселі тематичні мініатюри, пісні й розповідали про це дивне почуття. Добре сприймалися і твори у виконанні жіночого вокального ансамблю «Квіти ромену» ОНД «Просвіта». А між піснями – танці, довгодогво. Всі, хто був на балу, просили продовжувати такі зустрічі і в майбутньому.

Михайлина БОДНАР,
організаторка заходу,
завідувачка культурно-масової роботи обласної «Просвіти»

НЕЗАБУТНІ

ПАМ'ЯТІ ТРИЗУБОГО СТАСА

24 лютого мине 70-та річниця Станіслава Щербатих. Його друзі згадують, що він мав феноменальне відчуття часу. Щойно певна політична чи життєва реальність породжувала свій анекдот, він одразу ж відгукувався на це пісню. У його творчому доробку сотні сатиричних пісень і десятки різноманітних проектів. Та найголовніше, що його творчість донині залишається актуальною і популярною. Як казав сам Стас: «Тепер я в пісні. Я живий!»

Народився Станіслав у місті Алейськ (Алтайський край, Росія). Його мати Анна згадувала, що народження сина стало неначе післявоєнним подарунком. Рідна сестра Анни, Марія, після закінчення Томського медінституту була скерована на роботу в Станіслав (з 1962 р. – Івано-Франківськ). Там вона одружилася з Яковом Попадюком, який як вояк УПА був засуджений на 10 років позбавлення волі. Марія так полюбила цей край, що коли в її сестри Анни народився син, то вирішила назвати його на честь міста – Станіславом.

Вже через півтора роки в хлопчика помирає тато, і мати з дітьми переїжджає до сестри в Україну. Пізніше про свою національну приналежність Стас говорив так: «Я є росіянин за походженням, а українець за духом».

Музичну освіту Станіслав отримав приватно. Спочатку працював музикантом у ресторані, пізніше займався кінематографією. Коли в Судаці змінив документальний фільм про залізничників, познайомився зі своєю майбутньою дружиною – Марією Гук. Дівчина походила з Львівщини й працювала на заводі будматеріалів, що належав залізниці. За сумлінну працю вона отримала путівку в пансіонат у Судаці. Так і поєдналися їхні долі.

У перше побачення вони відправилися на морську прогулянку до Ялти. А щоб бачитися з дівчиною, Станіслав приїжджав до Львова щонеділі, переважно зранку. Марія згадувала, що це були найкращі хвилини в їхньому житті: «Я зустрічала його на пероні Львівського вокзалу. Втомлений після нічної «зміни» в ресторані, де він також грав на гітарі, Стас зістрибнув зі сходки поїзда, і я бачила, як чорні курчі, біла сорочка й щаслива ус-

мішка наближалися, зливаючись із великим букетом червоних троянд...»

Після одруження Марія переїхала до Івано-Франківська, оскільки Станіслав не уявляв свого життя без рідного міста. Сімейне життя не було безхмарним. Через матеріальні проблеми молоді друзя Щербатих опинилися на Камчатці, в селищі міського типу Палані. Там і народився їхній син Володимир. Станіслав працював художником, фотографом, директором Будинку культури зв'язку, організовував аматорську кіностудію «Камчатка».

Невдовзі, через смерть батька Марії і хворобу її матері, сім'я Щербатих повертається в Івано-Франківськ. Марія закінчує філологічний факультет Чернівецького університету ім. Ю. Федьковича. Разом із чоловіком працювали кінооператорами в сфері побутових послуг, згодом вступають в обласний клуб кіноаматорів. У кінці 1980-их років Станіслав Щербатих створив в Івано-Франківську клуб авторської пісні, який тепер носить його ім'я.

В 1989 р. історико-просвітницьке товариство «Меморіал» проводило розкопки в Дем'яновому Лазі, в ході яких було виявлено 524 людських останки жертв сталінських репресій 1939–1941 рр. Станіслав та Марія разом із Тарасом Собком і Василем Голюком стали авторами фільму «Дем'янів Лаз» і проводили зйомки розкопок. Вони робили все для того, щоб увіковічнити пам'ять про цю трагедію і розповісти про неї широкому загалу. Так сталося, що через декілька років сім'я Щербатих побудує свою дачу саме в Дем'яновому Лазі.

Після здобуття Україною Незалежності Тризубого Стаса часто запрошували на гастролі та фестивалі українці

з інших країн – Аргентини, Бразилії, Парагваю, Польщі. Марія у всьому підтримувала свого чоловіка. Вона була його критиком і завжди першою слухала нові пісні Станіслава, була його продюсером, оскільки допомагала в організації концертів, і, звичайно, його натхненням.

У 1997 р. сім'я Щербатих переїжджає в Київ, де вони провели останні 10 років спільного життя. На початку нового століття Марія і Станіслав організовували паломницькі тури до святих місць Польщі, Італії, Франції. Марія Турчин, учасниця поїздки і близький друг Марії, відзначає значення такої діяльності Щербатих, адже вони укріплювали віру в Бога українців і давали їм можливість відвідати святі місця.

В 2004 році подружжя Щербатих стало активним учасником Помаранчевого майдану в Києві. Останні роки життя Станіслав працював дизайнером у редакції журналу. У 2005 р. був членом журі Всеукраїнського фестивалю бардівської пісні «Срібні струни» (неподалік м. Корсунь-Шевченківський Черкаської області).

В 2006 році Марія Щербатих-Гук видає свою першу поетичну збірку «Назустріч серцю», яка проінята глибокою вірою, духовністю, патріотизмом і м'якою ліричністю. В ній вміщена одна пісня, яку авторка, жартуючи, назвала їхнім спільним із Тризубим Стасом «проектом». Саме він написав музику на вірш дружини:

...І лиш кохання одне
не покидає мене.
Воно на довгі роки,
воно моє навіть.
Я тим коханням живу,
воно – як сон наяву,
і то є цяк моє, –
що ти в мене є.

Вже через рік раптово помирає Станіслав. Це була невимовна втрата для Марії. Згодом вона видасть ще дві поетичні збірки «Під музику печалі» та «Я пам'ять в пам'ять заплету», які присвятила своєму чоловіку.

В 2014 році Марія пропустила кризу своє серце ще одне випробування українського народу. Вона була активною учасницею Революції гідності: стояла на Майдані, готувала обіди, дбала про кожного, хто потребував допомоги й виконувала свій обов'язок – жінки, християнки, патріотки.

Згодом до душевного болю додався ще й фізичний. Лікарі встановили страшний діагноз – онкологію. Жінка з християнською покірністю прийняла хворобу і три роки боролась за життя. Не забувала Марія і про свого чоловіка. Вона прагнула упорядкувати й опублікувати творчість Станіслава, доповнивши численними спогадами про невідомі сторінки життя. Тому разом із сином Володимиром видає книжку «Тепер я в пісні. Я живий», яка була присвячена 60-й річниці відомого українського барда. Разом із МК «Дем'янів Лаз» Марія організовувала молодіжну акцію «На ватру до Тризубого Стаса», щоби вшанувати пам'ять про нього та показати молодому поколінню всю багатогранність його творчості.

10 січня 2017-го серце Марії Щербатих перестало битися. Поховали жінку в Дем'яновому Лазі поруч із Тризубим Стасом.

Сім'я Щербатих присвятила своє життя розвитку української культури. Стас став символом українського барда і його пісні чи не вперше з легким гумором і сатирою були відповіддю на історичні реалії.

24 лютого «Просвіта» Прикарпаття, студентський осередок історичного факультету ПНУ ім. В. Стефаника та музей МК «Дем'янів Лаз» організують вечір пам'яті Тризубого Стаса. Запрошуємо всіх шанувальників літературного таланту подружжя Щербатих прийти у Народний дім на 16.00.

Анна ЧОРНИЙ,
старший науковий співробітник
МК «Дем'янів Лаз»

АРТДЕСАНТ

ПОЕЗІЯ – ЦЕ ЗАВЖДИ НЕПОВТОРНІСТЬ

Невперше вирушає до шанувальників красного слова літературно-просвітнянський десант, який очолює голова Коломийської «Просвіти» – заслужений працівник освіти України Василь Глаголюк.

Цього разу літератори, члени гурту «Палітра муз» на чолі з заслуженим працівником культури України Богданом Клапчуком згідно зі спільним проектом послушали вірші учнів Слобідської школи. Серед учасників конкурсу виявили талант дев'ятикласник Андрій Левицький та восьмикласниця Вікторія Жолоб, які нагороджені книжками.

На поетичному зібранні виступили з порадами й побажаннями, прочитали свої вірші поет Василь Рябий, член НСЖУ Михайло Слободян, місцевий літератор Дмитро Вінтоняк, воїн АТО Володимир Кобилецький.

Діти мали змогу відчутти духовну ауру рідного слова, почути думки досвідчених літераторів, поспілкуватися з ними, – сказав Василь Глаголюк. – Мети досягнуто. Поезія і справді є неповторністю, якимсь безсмертним дотиком до душі.

Володимир ФРАНКЕВИЧ,
член НСЖУ, просвіт'янин

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТ'ЯНИНА

ЛЮТИЙ

(Закінчення. Поч. в № 5, 6)

25 ЛЮТОГО

День народження Лесі Українки, великої української поетеси, громадської діячки.

1888 р. народився Михайло Баранич (с. Кобиволоки Теребовлянського р-ну Тернопільської обл.), сотник УГА, громадсько-освітній діяч, просвіт'янин, директор, професор гімназій. Видавав у Львові тижневик «Вільне слово» (1944).

26 ЛЮТОГО

1888 р. народився Авксентій Бойчук (Тернопільщина), священик УГКЦ, церковний діяч, доктор богослов'я від 1916 р., професор Станіславівської духовної семінарії. Репресований. Папський прелат та архидиякон крилошан капітули у Станіславі.

1913 р. народилася Олександра Копач (Яворська) (м. Городенка), українсько-канадська письменниця, літературознавець, голова Комітету українознавства в Управі НТШ Канади.

1933 р. народився Любомир Гузар (м. Львів), український релігійний діяч, патріарх-предстоятель Української Греко-Католицької Церкви. Священик, єпископ, кардинал. Верховний архієпископ Львівський, Києво-Галицький.

1909 р. народився Микола Тимків (с. Москалівка, тепер у складі Косова), громадський діяч, майстер народного різьблення, член Спілки художників, перший голови обласної організації Спілки художників з центром у Косові.

28 ЛЮТОГО

1893 р. народився Микола Капустинський (м. Коломия), священик, катехит Коломийської гімназії. Як старшина УГА брав участь у боях, відстоював Західно-українську Народну Республіку.

1928 р. народилася Стефанія Волощук (м. Косів), майстриня художньої кераміки. Працювала у мистецьких майстернях Художнього фонду УРСР. Учасниця Міжнародних художніх виставок.

1938 р. народився Степан Турчак (с. Мацковичі поблизу Перемишля, тепер Польща), диригент, народний артист СРСР, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка.

29 ЛЮТОГО

1868 р. народився Лев Лопатинський (м. Львів), український драматург і театральний діяч. Директор театру товариства «Руська бесіда» у Львові. Співредактор газети «Руслан».

■ КОНКУРСИ

НА ПРЕМІЮ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Комісія з міської премії імені Івана Франка в галузі літератури і журналістики приймає твори на здобуття премії до 30 березня 2018 року.

На здобуття премії висувуються твори літератури і журналістики, оприлюднені в завершеному вигляді протягом трьох років, що передувє висуненню, після ознайомлення з ними громадськості, але не пізніше як за три місяці до їх висунення на здобуття премії.

Кандидатами на здобуття премії можуть бути особи, які живуть і працюють у м. Івано-Франківську. Висунення кандидатів на здобуття премії проводиться колективами творчих спілок, організацій, об'єднань, товариств, навчальними закладами, видавництвами, редакціями газет і журналів. Самовисунення кандидатур не допускається. Від імені організацій, закладів, установ висунення можуть здійснювати їхні президії, колеги, ради в душі гласності та вимогливості.

Документи і твори подаються до комісії з премії імені Івана Франка за адресою: 76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грушевського, 21, міська рада, каб. 207, т. 55-19-99.

■ ЗНАЙ НАШИХ!

І НА ЦЕЙ РАЗ – ЧЕМПІОН

У столиці в манежі київської міської школи вищої спортивної майстерності відбувся відкритий чемпіонат Києва з легкої атлетики у приміщенні серед спортсменів категорії «Мастерс» (осіб старших 30 років).

У змаганнях взяли участь спортсмени з більшості регіонів України.

В напруженій боротьбі члени збірної команди нашої області завоювали 10 перших місць, одне друге і одне третє у різних видах програми.

Спортивну славу Прикарпаття примножували іванофранківець Василь Кричун, а також Марія Маковійчук зі Снятинщини, Тарас Помф'юк з Єзуполя та Світлана Зволінська з Тлумаччини.

Особливо відзначився Василь Кричун, який був першим у п'яти бігових видах та другим у спортивній ходьбі. У підсумку він у 69-ий раз став чемпіоном Києва.

Наш кор.

■ ДУХОВНЕ

ПРИХИЛИСЬ ДО БОЖОГО СЛОВА

В дитячій бібліотеці № 1 проведено годину духовності «Нахили своє серце до Бога» за участю 7-А класу природничо-математичного ліцею та священиків катедрального собору Преображення Господнього – настоятеля о. Володимира та о. Романа.

Учасники дискусії обговорювали питання: «У чому сенс мого життя?», «Що можу зробити корисного людям?», «Які спокуси існують у нашому суспільстві?», «Чи знаю я Заповіді Божі й чи дотримуюсь їх?», «Натільний хрестик над одягом – можна чи ні?», «Щоденна молитва».

Завідувачка бібліотеки наголосила, що школярам потрібно бути ширими Божими дітьми, міцними у своїй вірі й побажала, щоб у душах дітей завжди була любов, доброта й милосердя: «Сьогодні дзвони б'ють на сполох, закликаючи нашу молодь бути добрими, милосердними, терплячими, справедливими й мудрими. І як би не склалось у нас життя, ми завжди повинні пам'ятати, що живемо на планеті Земля і носимо ім'я Людини».

Наприкінці зустрічі кожен учасник отримав пам'ятку з чарівними словами та привітаннями й побажаннями, які корисно вживати у щоденному спілкуванні.

Надія ДІДИК, просвіт'янка

■ ЗУСТРІЧІ

ТАК БАГАТО ЩИРОСТІ Й ТЕПЛА...

Різдвяний вечір «Прославляємо Тебе, Господи» напередодні Стрітенина подарував численним шанувальникам колядок та духовної пісні парох церкви Серця Ісуса і Серця Марії м. Долина, керівник благодійної організації «Любов і милосердя» отець Вітольд Левицький у НД «Просвіта». Творити духовне свято йому допомагали вокальний ансамбль «Діти світла», а також вертепне дійство за участі учнів катехитичної школи «Полум'я любові» парафії Серця Ісуса і Серця Марії м. Долина.

Як заспів до духовної зустрічі під склепіння залу зринула мелодія «Різдвяного вальсу» на слова Михайла Ковалка і музику Володимира Домшинського.

– Моя місія – нести світло Христове людям, світло віри, любові в родині, сім'ї, в Україну, яка потребує духовної підтримки, – сказав отець Вітольд. – І важливо, що маю підтримку наймолодших учасників духовної зустрічі з катехитичної школи «Полум'я любові» нашої парафії Серця Ісуса і Серця Марії...

У гарно костюмованих одяганнях юні актори перенесли глядачів у часи народження Христа, скитань Богоматері і Йосифа, їхніх переслідувань царем Іродом. А потім отець

Вітольд оповідав про долю біблійної Рахилі, порівнюючи її з долею України, і співав пісню «Не плач, Рахиле...», «Згоріла церкваця», «Плакала калина»...

Спів отця чергував з віршами і піснями внука Максима, вокального ансамблю «Діти світла», лауреата Всеукраїнського конкурсу імені Миколи Лисенка Роксоланки Гасик з Ямниці та Юлечки Данилів з Долини та інших.

Перепоვნена зала Народного дому, здавалось, жила, переживала, сумувала, раділа разом із виконавцями, підспівуючи їх і нагороджуючи ширими оплесками. А насамкінець стоячи всі разом, справді як родина, заспівали пісню Вадима Крищенко на музику Олександра Злотника «Родина» і взаємно побажали Господнього благословення на многії і благії літа. А ще щиро запрошували ще не раз подарувати іванофранківцям таку теплу духовну зустріч, яку зініціювали й організували ГХР «Клич» та ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка. У знак вдячності заступник керівника управління культури облдержадміністрації Тетяна Лапка вручила гостям подячну грамоту.

Богдан ВІВЧАР